

บทที่ ๒

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งที่จะศึกษากัลยาณมิตตธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาทและระดับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ศึกษา กัลยาณมิตตธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท

๑.๑ เอกสารชั้นปฐมภูมิ

๑.๒ เอกสารชั้นทุติยภูมิ

ตอนที่ ๒ ศึกษาความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒.๒ การสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือ

๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ศึกษา กัลยาณมิตตธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท

การวิจัยเชิงเอกสาร : ศึกษา กัลยาณมิตตธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท

เอกสาร รายงาน และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลกัลยาณมิตตธรรม ๗ ประการ โดยการใช้การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ในพระพุทธศาสนาเถรวาท จากแหล่งข้อมูลดังนี้

๑.๑ เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ คัมภีร์พระไตรปิฎก ภาษาบาลี และภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เกี่ยวข้องกับกัลยาณมิตตธรรม

๑.๒ เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) ได้แก่ วรรณคดี วิทยานิพนธ์ หนังสือ ตำรา ข้อเขียน พร้อมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกัลยาณมิตตธรรม

ในการศึกษาวิจัยเอกสารในครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ รวบรวมและศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ข้อมูลทางเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกัลยาณมิตตธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาทจากแหล่งข้อมูลต่างๆ

๑.๒.๒ วิเคราะห์ทำความเข้าใจข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อเขียนงานวิจัย พร้อมเสนอความคิดเห็นของผู้วิจัยเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมุ่งให้ตอบวัตถุประสงค์และปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๒.๓ สรุปผลการวิจัยและพร้อมข้อเสนอแนะประเด็นที่มีประโยชน์ต่อการศึกษารั้งต่อไป

ตอนที่ ๒ ศึกษาความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษาความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒.๑.๑ ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๔๖๐ รูป/คน

๒.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๒๑๐ รูป/คน จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)^๑ กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ ๑ สํารวจนิสิตได้ดังนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๔) ดังตารางที่ ๑

^๑ สมบูรณ์ ดันยะ, “วิทยาการวิจัย”, (นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา), ๒๕๕๐, หน้า ๑๐๕-๑๐๖.

ตารางที่ ๒.๑ จำนวนนิสิตชั้นปีที่ ๑ - ๔

คณะ	ปี ๑	ปี ๒	ปี ๓	ปี ๔	รวม
คณะพุทธศาสตร์ (ปกติ)	๕	๓	๕	๘	๒๕
คณะพุทธศาสตร์ (พิเศษ)	๑๒	๑๖	๐	๑๓	๔๑
คณะครุศาสตร์	๑๕	๒๐	๑๐	๕	๕๐
คณะมนุษยศาสตร์	๕	๑๒	๑๔	๖	๔๑
คณะสังคมศาสตร์	๓๘	๓๕	๒๐	๓๘	๑๓๑
คณะสังคมศาสตร์ (การจัดการเชิงพุทธ)	๑๘	๒๒	๓๕	๒๔	๙๙
คณะสังคมศาสตร์ (ฤทธิสถ์)	๒๓	๒๑	๑๓	๑๒	๗๓
รวม	๑๒๔	๑๓๓	๙๓	๑๐๖	๔๖๐

ขั้นที่ ๒ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (KreJcie & Morgan)^๒ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๑๐ รูป/คน

ขั้นที่ ๓ แบ่งประชากรออกเป็น ๔ กลุ่ม โดยแบ่งตามคณะที่กำลังศึกษาดังนี้

กลุ่มที่ ๑ คณะพุทธศาสตร์

กลุ่มที่ ๒ คณะครุศาสตร์

กลุ่มที่ ๓ คณะมนุษยศาสตร์

กลุ่มที่ ๔ คณะสังคมศาสตร์

ขั้นที่ ๔ แบ่งนิสิตตามชั้นปี ๔ ชั้นปี และสุ่มนิสิตโดยเทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากรได้กลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒.๒ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนิสิตที่ใช้ในการวิจัย

คณะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะพุทธศาสตร์ปี ๑ (ปกติ)	๕	๒
คณะพุทธศาสตร์ปี ๑ (พิเศษ)	๑๒	๖
คณะพุทธศาสตร์ปี ๒ (ปกติ)	๓	๔
คณะพุทธศาสตร์ปี ๒ (พิเศษ)	๑๖	๖

^๒ อ้างแล้ว.

ตารางที่ ๒.๒ (ต่อ)

คณะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะพุทธศาสตร์ปี ๓ (ปกติ)	๕	๒
คณะพุทธศาสตร์ปี ๔ (พิเศษ)	๑๓	๖
คณะครุศาสตร์ปี ๑	๑๕	๖
คณะครุศาสตร์ปี ๒	๒๐	๘
คณะครุศาสตร์ปี ๓	๑๐	๔
คณะครุศาสตร์ปี ๔	๕	๒
คณะมนุษยศาสตร์ปี ๑	๕	๔
คณะมนุษยศาสตร์ปี ๒	๑๒	๖
คณะมนุษยศาสตร์ปี ๓	๑๔	๖
คณะสังคมศาสตร์ปี ๑	๓๘	๑๓
คณะสังคมศาสตร์ปี ๑ (การจัดการเชิงพุทธ)	๑๘	๘
คณะสังคมศาสตร์ปี ๑ (ฤหัสถ์)	๒๓	๑๓
คณะสังคมศาสตร์ปี ๒	๓๕	๑๓
คณะสังคมศาสตร์ปี ๒ (การจัดการเชิงพุทธ)	๒๒	๑๑
คณะสังคมศาสตร์ปี ๒ (ฤหัสถ์)	๒๑	๑๑
คณะสังคมศาสตร์ปี ๓	๒๐	๘
คณะสังคมศาสตร์ปี ๓ (การจัดการเชิงพุทธ)	๓๕	๑๓
คณะสังคมศาสตร์ปี ๓ (ฤหัสถ์)	๑๓	๖
คณะสังคมศาสตร์ปี ๔	๓๘	๑๓
คณะสังคมศาสตร์ปี ๔ (การจัดการเชิงพุทธ)	๒๔	๑๑
คณะสังคมศาสตร์ปี ๔ (ฤหัสถ์)	๑๒	๖
รวม	๔๖๐	๒๑๐

๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒.๒.๑ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูล หลักการ ทฤษฎี เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลจากพระไตรปิฎกที่ว่าด้วยเรื่องความเป็นกัลยาณมิตร ผู้วิจัยนำมาจัดทำเป็นกรอบ

แนวคิดในการวิจัย ครอบคลุมความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ ๗ ประเด็น เพื่อสร้างแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ซึ่งถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ได้แก่ สถานภาพ ประเภท ชั้นปี และคณะของนิสิต

ตอนที่ ๒ ความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน ๕๔ ข้อ มีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ครอบคลุม ๗ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านการสร้างความรัก (ปิโย)	จำนวน ๘ ข้อ
๒) ด้านการได้รับความเคารพ (ครู)	จำนวน ๘ ข้อ
๓) ด้านการประพฤติน่าเจริญใจ (ภาวนีโย)	จำนวน ๘ ข้อ
๔) ด้านการรู้จักพูดให้เหตุผล (วัตตะ)	จำนวน ๘ ข้อ
๕) ด้านการทนต่อถ้อยคำ (วจนักขโม)	จำนวน ๖ ข้อ
๖) ด้านการแถลงเรื่องถ้าลืกลืได้ (คัมภีรญจะ กถัง กัตตะ)	จำนวน ๘ ข้อ
๗) ด้านการไม่ชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย (โน จัญฐานะ นิโยชเย)	จำนวน ๘ ข้อ

สำหรับการให้คะแนนคำตอบในการสอบถามความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

๑	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีความเป็นกัลยาณมิตรในระดับ น้อยที่สุด
๒	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีความเป็นกัลยาณมิตรในระดับ น้อย
๓	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีความเป็นกัลยาณมิตรในระดับ ปานกลาง
๔	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีความเป็นกัลยาณมิตรในระดับ มาก
๕	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีความเป็นกัลยาณมิตรในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๒.๒.๒ การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับอาจารย์และหลักสูตรทางพระพุทธศาสนา ด้านกัลยาณมิตร จากตำรา เอกสาร และงานวิจัย เพื่อรวบรวมปัญหามานำมาใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการสร้างแบบสอบถาม

๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย คำนึงตามศัพท์เฉพาะของตัวแปรที่ศึกษา

๓. สร้างรายการข้อคำถามโดยใช้ข้อมูลจากข้อ ๑ เป็นแนวทาง และนำมาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรที่ศึกษา

๔. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการวิจัย รวมไปถึงความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถามและนำไปปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ

๕. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (Item Objective Congruency Index) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง ๐.๖๓ – ๑.๐๐ และผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน ประกอบด้วย

๑. พระครูปลัดนายกวัฒน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๒. ดร.จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

๓. นายพิพัฒน์ภาสัน บุญเทียน หัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๖. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ๓๐ รูป/คน เพื่อพิจารณาความเป็นปรนัยของแบบสอบถาม เนื้อหา ความเหมาะสม รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่จะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)^๓ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๘๔ และได้ค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้านดังตารางที่ ๓

^๓ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น),

ตารางที่ ๒.๓ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้าน

ความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์	จำนวนข้อ	ค่า α
๑. ด้านการสร้างความน่ารัก (ปิโย)	๘	.๕๐๒
๒. ด้านการได้รับความเคารพ (ครู)	๘	.๕๔๑
๓. ด้านการประพุดิน่าเจริญใจ (ภาวนีโย)	๘	.๘๕๕
๔. ด้านการรู้จักพูดให้เหตุผล ชี้แจงแนะนำ (วัตตยา)	๘	.๕๑๘
๕. ด้านการทนต่อถ้อยคำ (วจนักขโม)	๖	.๕๓๕
๖. ด้านการแถลงเรื่องล้าลึกได้ (คัมภีรญจะ กถัง กัตตยา)	๘	.๕๕๖
๗. ด้านการไม่ชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย (โน จัญฐาเน นิโยชเย)	๘	.๕๔๘
รวม	๕๔	.๕๘๔

๗. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แล้วนำเสนอประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบพิจารณาจัดพิมพ์และนำไปใช้เพื่อเก็บและรวบรวมข้อมูลต่อไป

๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยติดต่อศูนย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขอหนังสือความร่วมมือในการทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๑๐ รูป/คน และรับกลับคืนมาด้วยตนเอง

๓. ช่วงเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ – ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔

๔. เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาตามจำนวน ๒๑๐ รูป/คน ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ โดยผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป

๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

๒. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และการคำนวณค่าร้อยละ

๓. วิเคราะห์ความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ด้วยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้^๔

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง มีความเป็นกัลยาณมิตร น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง มีความเป็นกัลยาณมิตร น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายถึง มีความเป็นกัลยาณมิตร ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายถึง มีความเป็นกัลยาณมิตร มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายถึง มีความเป็นกัลยาณมิตร มากที่สุด

๔. วิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ตามสถานภาพและประเภทของนิสิตที่กำลังศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

๕. วิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นกัลยาณมิตรของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา จำแนกตามชั้นปีและคณะของนิสิต โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe^๕

^๔บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น), ๒๕๓๕, หน้า ๑๐๐.

^๕ชูศรี วงศ์รัตนะ, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิตการพิมพ์), ๒๕๔๔, หน้า ๒๔๘-๒๔๙.